

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/37/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722203422
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6722203422.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1/ Z. B., nar. XX. XX. XXXX a 2/ H. B., nar. XX. XX. XXXX, obaja trvale bytom XXX XX R., W. XXX/XX, a obaja zastúpení Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ako kolíznym opatrovníkom, deti matky: Barbory B., rod. S., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX R., W. XXX/XX, právne zastúpenej MÉSZÁROS BARIAKOVÁ advokátska kancelária s. r. o., so sídlom 960 01 Zvolen, P. O. Hviezdoslava 344/23, IČO: 52 488 047 a otca: O. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX N. - Z. O., Z. XXX/X, t. č. P. Y. XX, AL X X JP, St. V., S. N., právne zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Bacíkom, Advokátska kancelária Bacíková a spol., so sídlom 974 01 Banská Bystrica, Lazovná 45, v konaní o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o nahradenie udelenia súhlasu otca so zápisom maloletých detí 1/ a 2/ do základnej školy, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 8P/75/2022-66 zo dňa 25. 08. 2022, takto

rozhodol:

I. Uznesenie okresného súdu v časti výroku, ktorým priznal otcovi maloletých detí nárok na náhradu trov konania voči matke maloletých detí v rozsahu 100 % (výrok I.), **p o t v r d z u j e.**

II. Vo zvyšku (výrok I.) ostáva uznesenie **n e d o t k n u t é.**

III. Matka maloletých detí je **p o v i n n á** nahradiť otcovi maloletých detí trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým uznesením zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia (výrok I.) a priznal otcovi nárok na náhradu trov konania voči matke v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Z rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že matka sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia na okresnom súde dňa 18. 08. 2022 domáhala nahradenia súhlasu otca na zápis maloletých detí na plnenie povinnej školskej dochádzky na Základnej škole vo Zvolene, J. V. XXXX/X (ďalej len „základná škola“). Matka svoj návrh odôvodnila tým, že účastníci konania, rodičia maloletých detí, žili spolu od 18. 07. 2021 vo Veľkej Británii, kam odišli z dôvodu zmeny miesta zamestnania otca, ktorý pracuje ako IT odborník. Rodičia sa na návrh otca rozviedli necelý rok od príchodu do Veľkej Británie. Matka je v deviatom mesiaci tehotenstva, čo jej znemožňovalo sa slušne užiť vo Veľkej Británii. Nakoľko mala matka vo Veľkej Británii finančné problémy, spolu s maloletými deťmi sa vrátila na Slovensko. Maloleté deti musia v septembri nastúpiť do školy na povinnú školskú dochádzku a otec odmieta podpísať žiadosť o prijatie do školy, ktorú matka podala na uvedenej základnej škole. Vzhľadom k tomu, že dosiaľ o tejto otázke nedošlo k dohode rodičov, je nevyhnutné bezodkladne zabezpečiť ďalšie

vzdelávanie maloletých detí prostredníctvom rozhodnutia súdu, ktoré nahradí súhlas otca so zápisom maloletých detí do základnej školy.

3. Súd sa oboznámil s návrhom matky s prílohami, s vyjadrením otca a jeho prílohami, a dospel k záveru, že návrh matky mal. detí na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný. Svojím návrhom matka neosvedčila nijakým spôsobom záver, že otca maloletých detí akýmkoľvek spôsobom kontaktovala, resp. vyzvala v snahe na udelenie súhlasu na zápis maloletých detí do základnej školy, na základe ktorého by jej otec tento súhlas odoprel udeliť. Túto skutočnosť nerozporuje ani otec, ktorý uviedol, že nemal vedomosť o snahe matky zapísať deti na povinnú školskú dochádzku do základnej školy na území Slovenska. Otec k svojmu vyjadreniu pripojil vyhlásenie, ktorým udelil súhlas s tým, aby maloleté deti boli zapísané na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole, a to až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod. sp. zn. 37P/101/2022. Podľa okresného súdu to preukazuje, že otec by na dopyt matky súhlas udelil aj pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia matkou. Z vyššie uvedených dôvodov súd návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia nevyhovet a jej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

4. V rámci rozhodovania o náhrade trov konania okresný súd zohľadnil, že návrh matky bol zamietnutý a okresnému súdu sa javilo spravodlivé priznať otcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s §55 CMP, nakoľko otcovi by tieto trovy konania neboli vznikli v prípade, že by sa matka o udelenie súhlasu na zápis maloletých detí do základnej školy opýtala, resp., ak by si ho vyžiadala skôr, ako návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podala súdu.

5. Proti tomuto uzneseniu podala matka v časti výroku o náhrade trov konania v lehote odvolanie. V odvolaní uviedla, že zápis maloletých detí do základnej školy začala riešiť už v druhej polovici júna roku 2022. Plánovala si vyžiadať súhlas od otca na jeho najbližšej návšteve maloletých detí na Slovensku, ktorá sa mala uskutočniť dňa 25. 06. 2022, avšak otec nakoniec neprišiel. Preto riaditeľka základnej školy sa dňa 28. 06. 2022 s otcom ohľadne súhlasu so zápisom do školy skontaktovala, pričom jej oznámil, že so zápisom maloletých detí nesúhlasí. Matka stanovisko otca so zápisom detí do základnej školy poznala, keďže nikdy o túto možnosť neprejavoval záujem a napokon nemala inú možnosť, ako podať tento návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým mal súd súhlas otca nahradiť. Matka ďalej uviedla, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia aj napriek jeho zamietnutiu svoj účel splnil, keďže otec maloletých detí až v rámci konania o ňom v rámci svojho vyjadrenia k návrhu vyslovil súhlas so zápisom maloletých detí do základnej školy na Slovensku. Vzhľadom na uvedené skutočnosti podľa matky rozhodnutie okresného súdu, ktorým priznal otcovi nárok na náhradu trov v rozsahu 100%, nie je spravodlivé a navrhla, aby ho odvolací súd v napadnutej časti zrušil a priznal matke nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Otec podal k odvolaniu matky vyjadrenie, v ktorom uviedol, že ho matka nikdy osobne, cestou SMS správy, ani iným spôsobom nepožiadala, aby prejavil súhlas s vykonávaním povinnej školskej dochádzky deťmi na Slovensku. Riaditeľka školy ho kontaktovala ohľadne dodania súhlasu so zápisom do základnej školy vo Zvolene v čase v tom istom mesiaci, kedy matka uniesla maloleté deti z Veľkej Británie a len týždeň po tom, ako podal návrh na návratové konanie maloletých detí vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 37P/101/2022, ktoré sa podľa jeho očakávaní malo v zmysle čl. 11 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí rozhodnúť do 6 týždňov. Podľa otca bolo preto neadekvátne a nelegitímne domnievať sa, že by v uvedenom období prejavil súhlas s nástupom detí do základnej školy na Slovensku, keďže doteraz deti navštevovali základnú školu vo Veľkej Británii. Keď otec zistil, že návratové konanie sa v predpísanej lehote neskončí, predložil v rámci vyjadrenia k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia svoj súhlas s dočasným plnením školskej dochádzky na Slovensku, len na čas do skončenia návratového konania. Tiež uviedol, že pokiaľ by ho matka počas letných prázdnin sama požiadala, predložil by jej rovnaký súhlas s dočasným plnením povinnej školskej dochádzky maloletých detí na Slovensku. Vzhľadom na uvedené skutočnosti otec v celom rozsahu súhlasí s napadnutým rozhodnutím okresného súdu.

7. Matka podala k vyjadreniu otca aj repliku, v ktorej matka uviedla, že v konaní jasne preukázala, že otec prostredníctvom riaditeľky základnej školy vedel včas, že je potrebný jeho súhlas na to, aby maloleté deti mohli od septembra 2022 plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole na Slovensku a aj napriek tomu tento súhlas neudelil a spoliehal sa, že tento súhlas udeliť nebude ani musieť. Matka

čakala do poslednej chvíle, aby nemusela žiadať o nahradenie súhlasu otca, keďže svoj návrh podala na okresnom súde až dňa 18. 08. 2022, teda necelé dva týždne pred začiatkom školského roka. Vzhľadom na uvedené skutočnosti trvá na svojom odvolacom návrhu uvedenom v odvolaní.

8. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací a príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) včas podané odvolanie matky prejednal, rozhodnutie okresného súdu viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 CSP a § 380 CSP preskúmal a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (á contrario) CSP uznesenie okresného súdu v napadnutej časti postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil ako vecne správne.

9. Podľa ust. § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

10. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

11. Odvolací súd preskúmal podstatné odvolacie námietky matky týkajúce sa výroku okresného súdu o náhrade trov konania a dospel k záveru, že tieto neboli dôvodné. Okresný súd aplikoval správne ustanovenia právnych predpisov, súdenú vec v tomto rozsahu správne právne posúdil a zároveň sa odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP stotožnil aj s právnymi závermi uvedenými v odôvodnení k napadnutému výroku o trovách, ktoré okresný súd v tejto časti jasne, dostatočne a zrozumiteľne vysvetlil.

12. Rozhodnutie o trovách konania závisí od výsledku rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, súčasne prihliadajúc na konkrétne okolnosti prípadu, ktoré k danému rozhodnutiu súd viedli. V civilnom mimosporovom konaní platí všeobecná zásada, že účastníci konania si hradia sami trovy konania, ktoré im vznikli. Zákon umožňuje súdu sa od tejto zásady odchýliť, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Túto situáciu právny poriadok upravuje v ust. § 55 CMP a ide o tzv. materiálny korektív, ktorý predstavuje výnimku zo všeobecného pravidla.

13. V súdnej veci okresný súd zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým mal súd dočasne nahradiť súhlas otca so zápisom maloletých detí do základnej školy na Slovensku, pretože otec medzičasom - v priebehu konania svoj súhlas napokon udelil a predmet konania tým odpadol. Z okolností prípadu známych zo spisu je zrejmé, že matka potrebovala zabezpečiť predmetný súhlas otca v období bezprostrednom po jej vycestovaní dňa 03. 06. 2022 spolu s maloletými deťmi z krajiny ich obvyklého pobytu vo Veľkej Británii na územie Slovenskej republiky, bez otcovho súhlasu. Otec na uvedenú situáciu reagoval podaním návrhu na navrátenie maloletých detí do Veľkej Británie zo dňa 23. 06. 2022, ktorý je vedený na okresnom súde pod sp. zn. 37P/101/2022, z čoho možno jednoznačne usudzovať, že so vzniknutým stavom nesúhlasil.

14. Otec bol vyzvaný na udelenie súhlasu s navštevovaním základnej školy na Slovensku ešte dňa 28. 06. 2022, ktorú hneď odmietol a ktorá bola jedinou výzvou pred tým, ako matka neskôr podala svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Táto výzva nebola realizovaná matkou, ale riaditeľkou základnej školy, a podľa tvrdení otca na ňu nebol vopred pripravený. Vzhľadom na okolnosti prípadu by nebolo spravodlivé, ak by toto odmietnutie súhlasu otca bolo brané v jeho neprospech, pretože tak urobil v tom istom mesiaci (jún, 2022), v ktorom matka najskôr bez jeho súhlasu odcestovala spolu s maloletými deťmi z Veľkej Británie na Slovensko a zároveň v mesiaci, v ktorom otec aj inicioval na súde návratové konanie maloletých detí do Veľkej Británie, kde maloleté deti dosiaľ navštevovali aj vzdelávacie inštitúcie.

15. Zo spisu vyplýva, že matka podala svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia až dňa 18. 08. 2022 bez toho, aby sa pred tým pokúsila sama osloviť otca o udelenie súhlasu, či už telefonicky, písomne, elektronicky alebo iným spôsobom. Aj podľa odvolacieho súdu mala matka najskôr pred podaním svojho návrhu otca požiadať o súhlas, okrem iného aj vzhľadom na iné časové realie, keďže návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podala až odstupom času, dva týždne pred začiatkom školského roka, keď už bolo zrejmé, že návratové konanie sa dovtedy nestihne právoplatne skončiť. Je preto dôvodné sa domnievať, že otec by v tomto období udelil svoj súhlas s dočasným plnením povinnej školskej dochádzky do právoplatného skončenia návratového konania, ak by ho o to matka požiadala. Matka tak neurobila a otec svoj súhlas napokon udelil až vo vyjadrení k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dňa 24. 08. 2022.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené závery nemožno preto pri rozhodnutí o trovách konania klásť na zodpovednosť otca vedenie tohto konania, ako aj jeho následné zastavenie z dôvodu neskoršieho udelenia súhlasu. Okresný súd vzhľadom na okolnosti prípadu správne priznal otcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, keďže je predpoklad, že otcovi by tieto trovy konania neboli vznikli, ak by sa ho matka na udelenie súhlasu na zápis maloletých detí do základnej školy najskôr opýtala, resp., ak by si ho vyžiadala skôr, ako na súde podala návrh nariadenie neodkladného opatrenia.

17. Rozhodnutie okresného súdu o náhrade trov konania bolo v zmysle vyššie uvedených záverov vecne správne, a preto ho odvolací súd v tejto časti (výrok II.) podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

18. Keďže proti výroku, ktorým okresný súd zastavil konanie (výrok I.), odvolanie nebolo podané, rozhodnutie v tejto časti zostalo nedotknuté.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol na návrh v zmysle ust. § 55 CMP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a zaviazal matku na náhradu trov odvolacieho konania otcovi v rozsahu 100 %, pretože matka v odvolacom konaní bola v celom rozsahu procesne neúspešnou stranou a je to vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti prípadu aj spravodlivé.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa

toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).